

Årlig tillsynsrapport för Energianläggningar

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Årlig tillsynsrapport för Energianläggningar

2011

En rapport från Miljöförvaltningen
Nette Bygren

Januari 2012

INNEHÅLL

Sammanfattning	3
Beskrivning av tillsynsområdet	4
Tillsynsobjekt inom branschen	4
Branschens miljö- och hälsopåverkan	5
Tillsynsarbetet inom branschen	6
Energiproduktionsanläggningar	7
Gasproduktionsanläggningar	10
Oljekabelnät	11
IED-direktivets betydelse för framtida tillsynsarbete inom branschen	12
Miljöarbetet på anläggningarna	12
Uppföljning av indikatorer i ILS	13

Sammanfattning

Miljöförvaltningen utövar tillsyn på alla stora energianläggningar inom staden. I tillsynsområdet ingår också gasproduktionsanläggningar, distributionsnäten för gas och fjärrvärme samt jordförlagda oljekablar.

Nämnden har som remissinstans yttrat sig i flera tillståndsärenden under året. Det gäller fortsatt och utökad verksamhet vid Hässelbyverket, Högdalenverkets villkor om utsläpp till vatten, tillstånd till biogasanläggning i Skarpnäck samt tillstånd till fordonsgasanläggningar i Henriksdal och Bromma. Förvaltningen har deltagit i samrådsmöten rörande nya tillstånd vid Högdalenverket och Hammarbyverket.

Anmälningsärenden som hanterats under året rör mindre ändringar av Värtaverkets tillstånd, efterbehandling av bergrumslager med nafta vid Gasverket, två anmälningar om konvertering av värmeanläggningar från olja till pellets respektive nya pelletseldade värmeanläggningar i två skolor, mindre ändring vid Akallaverket, mindre ändring vid Bromma biogasanläggning, bränslebyte vid Skarpnäcks värmeverk, större lagringsvolym vid gasturbinanläggning G5 i Högdalen, transformatoroljeläckage vid ställverk i Högdalen samt oljeläckage vid Liljeholmens panncentral i samband med stöld.

Klagomål som hanterats under året rörde nedfall från Årsta värmeverk (obefogat), bristfällig oljehantering vid Hammarbyverket (obefogat), buller från Hammarbyverket, damning på grund av haveri i bränslehantering vid Hässelbyverket, buller i bostadshus från fjärrvärmecentral i Hjorthagen, buller från tankning av vissa bussar vid Bromma biogasstation samt buller från tankbåt i energihamnen.

Övriga tillsynsmöten under perioden har rört nedläggningen av Gasverket i Hjorthagen, beräkningar av utsläppen från stadsgasnätet, drift av Högdalens gasblandstation, störningar i bränslehantering vid Hässelbyverket, eventuell miljöskuld och ”flytt” av Hässelbyverket, ombyggnad av panna P3 vid Högdalenverket, invallning vid Gasturbin G5, återföring av sotvatten vid Hammarbyverket, *Legionella* i Akalla kylanläggning samt stort köldmedieläckage från värmepumpar vid Värtaverket.

Fyra C-anläggningar har inspekterats med mindre anmärkningar som sedan åtgärdats. Egenkontrollen vid värmepumpsanläggningarna i Ropsten samt Hornsbergs kylanläggning har granskats genom tillsynsbesök på plats.

Förvaltning har deltagit i periodiska besiktningar vid Hammarbyverket, Hässelbyverket, Akallaverket, Högdalenverket, gasturbin G5, Energihamnen och Värtaverket.

Överlag är egenkontrollen god hos de verksamhetsutövare som driver energianläggningar i Stockholms stad. De brister och störningar som kommit till miljöförvaltningens kännedom har efter dialog med verksamheten åtgärdats.

Beskrivning av tillsynsområdet

Miljöförvaltningen utövar tillsyn på alla stora energianläggningar inom staden. I tillsynsområdet ingår också gasproduktionsanläggningar. De största anläggningarna som är prövade i miljödomstolen (numera mark- och miljödomstolen) betecknas som A-anläggningar. Lite mindre anläggningar prövas av länsstyrelsen och betecknas som B-anläggningar. Tillsynen på A- och B-anläggningar ligger normalt på länsstyrelsen men har överlåtits på miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm. Utöver A- och B-anläggningar finns också C-anläggningar som ska anmälas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

De flesta tillståndspliktiga förbränningsanläggningar är kopplade till stadens fjärrvärmenät och drivs av Fortum Värme samägt med Stockholms stad. Stockholms hem har ett antal anläggningar som man använder som ett komplement till fjärrvärme. De flesta av dessa eldas med bioolja eller pellets och är anmälningspliktiga.

Det gamla spaltgasverkets produktion av stadsgas i Hjorthagen har ersatts med naturgas som transporteras från Nynäshamn till gasblandstationer i Högdalen och Mårtensdal där gasen körs ut på Stockholms gasnät. Gasblandstationerna och gasnätet drivs av Stockholm Gas AB.

Vid Louddens nedlagda vattenreningsanläggning har Scandinavian Biogas byggt en biogasanläggning som ska uppgradera rötgas till fordonsgas. De driver också fordonsgasanläggningarna som knoppats av från Stockholm Vattens reningsverk vid Bromma och Henriksdal.

Swedish biogas international AB har ansökt och fått tillstånd till en biogasanläggning i Skarpnäck. Tillståndet är överklagat.

En gasturbinanläggning för reservel, fjärrvärmenätet, gasnätet, och oljekabelnätet ingår också i tillsynsområdet.

Tillsynsobjekt inom branschen

- Kraftvärmeanläggningar - producerar både elektricitet och värme
- Avfallsförbränningsanläggning - förbränner avfall (och producerar el och värme)
- Värmeverk - producerar endast värme och används framförallt som spetsanläggningar
- Oljedepå - energihamnen ingår i Värtaverkets tillstånd. Depån lagrar bränslen till flera av Fortums anläggningar
- Anmälningspliktiga anläggningar – Pellets- och biooljeeldade pannor med en effekt över 500 kW, oljepannor med en effekt mellan 10 och 20 MW samt större värmepumpsanläggningar med en effekt över 10 MW
- Gasverk - under avveckling.

Årlig tillsynsrapport för Energianläggningar

Beskrivning av tillsynsområdet

- Gasproduktionsanläggningar - gasblandstationer som blandar naturgas och luft till stadens gasnät och biogasanläggningar
- Gasturbinanläggning - producerar reservel enligt avtal med Svenska kraftnät
- Gasnät, fjärrvärmenät och oljekabelnät

Fortums anläggningar som är kopplade till fjärrvärmenätet:

Värtaverket, Hässelbyverket, Akallaverket, Högdalenverket, Hammarbyverket, Bredängs panncentral, Farsta Värmeverk, Liljeholmens värmeverk, Skarpnäcks värmeverk, SÖS panncentral, Årsta Värmeverk, Ludvigsbergs panncentral, Oljedepån i energihamnen. Utöver det ett antal ej tillstånds- eller anmälningspliktiga panncentraler.

Stockholmshems anläggningar:

Bagarmossens panncentral, Skärholmens panncentral, Gröndals panncentral, Västberga panncentral, Örnbackens panncentral och Solberga panncentral.

Övriga anläggningar:

Stiftelsen Stora Sköndals panncentral, Ersta panncentral, Sundbyskolan panncentral och Backluraskolans panncentral, SSSB panncentral, Gasturbin G5 i Högdalen som drivs av Fortum Värme.

Gasproduktionsanläggningar:

Gasblandstationerna vid Mårtensdal och Högdalen drivs av Stockholm Gas AB Fordonsgasanläggningarna vid Henriksdals och Bromma reningsverk och Louddens biogasanläggning drivs av Scandinavia biogas. Skarpnäcks biogasanläggning (tillståndsärende, Swedish biogas International).

Branschens miljö- och hälsopåverkan

Utsläpp till luft

Vilka ämnen som släpps ut till luft från förbränningsanläggningar varierar beroende på bränsle, förbränningsteknik och reningsåtgärder. Utsläppen av till exempel CO₂(fossilt), tungmetaller, saltsyra, stoft och svaveldioxid är direkt kopplat till vilket bränsle som används, medan utsläpp av kolmonoxid (CO) sker vid dålig syresättning vid förbränning. Under sådana förhållanden kan också giftiga ämnen som dioxiner och PAH'er bildas. Utsläppet av kväveoxider (NO_x) balanseras ofta mot utsläppet av CO eftersom för stor syresättning ger ett ökat utsläpp av NO_x. De är lättare att begränsa utsläppen vid större anläggningar eftersom förbränningsbetingelserna kan regleras bättre och att det är ekonomiskt möjligt att installera avancerad reningsteknik.

Från biogasproduktionsanläggningar är det främst läckage av metan som kan vara ett problem.

Utsläpp till vatten

Vid två av stadens anläggningar har man rökgaskondensanläggningar som tar tillvara värme från rökgaserna. Vid rökgaskondensering bildas ett förorenat kondensat som renas innan det släpps ut. Halterna är låga, men mängden vatten gör att utsläppet ändå har betydelse. Andra utsläpp till vatten är pannsofningsvatten och bäddvatten från oljebergrum. Vattnet släpps antingen till dagvattennätet eller till spillvattennätet, eller direkt till recipient. Vid läckage från oljecisterner och haverier finns risk för förorening av dagvatten, mark och grundvatten.

Övrig miljöpåverkan

Buller från anläggningarna kan förekomma från transporter, hantering av främst fasta bränslen och fläktar. Klagomål på lukt och damning från anläggningarna kan förekomma.

Tillsynsarbetet inom branschen

Samtliga tillståndspliktiga energianläggningar (A och B anläggningar) omfattas av skyldigheten att varje år, senast den 31 mars, lämna in en årlig miljörapport. Förvaltningen kontrollerar att miljörapporterna kommer in i tid och att innehållet motsvarar kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9). Om information saknas i miljörapporten begär förvaltningen in kompletteringar. Miljörapporter från 23 anläggningar har granskats under året. I de flesta fall har förvaltningen bitt verksamhetsutövaren om kompletterande uppgifter. Det kan till exempel vara förtydligande av motsägelsefulla uppgifter, mer detaljerade uppgifter i vissa delar eller justeringar av felaktigheter. Miljörapporterna används som underlag i tillsynen, exempelvis för att diskutera förändringar i utsläpp.

De flesta tillståndspliktiga verksamheter genomför som en del i sin egenkontroll så kallade periodiska besiktningar. Man anlitar då en oberoende besiktningsman som ofta har djupare tekniska kunskaper än vad en miljöinspektör i allmänhet har. Förvaltningen är alltid med på dessa besiktningar som oftast tar en dag, ibland två. Ofta är också en representant från Stockholm Vatten med. Man går då igenom de frågor som berör verksamhetens egenkontroll, rutiner, ansvarsfördelning, händelser under året och tittar runt på anläggningen. De största anläggningarna har periodisk besiktning varje år medan de mindre besiktigas från vartannat till var femte år.

Nya anmälningspliktiga anläggningar (C-anläggningar) ska anmälas till miljö och hälsoskyddsnämnden. Som svar på anmälan ställer förvaltningen ibland krav på verksamhetsutövaren genom ett föreläggande. Det kan röra sig om krav på regelbundna mätningar av utsläpp till luft. Om förvaltningen anser att det verksamhetsutövaren åtagit sig är tillräckligt lämnas anmälan utan åtgärd. Förändringar vid dessa verksamheter ska också anmälas. De C-verksamheter i Stockholm som kräver mest tillsyn är pelletseldade panncentraler.

Förvaltningen besöker alla anläggningar med jämna mellanrum. Angående de större anläggningarna sker en kommunikation med verksamhetsutövaren kontinuerligt under året vid behov. Det kan röra sig om anmälan om mindre ändringar, hantering av klagomål, olyckor eller överskridande av villkor.

Flera tillståndsärenden brukar vara aktuella varje år, vilket leder till ett flertal remisser från länsstyrelsen och domstolar. Miljö- och hälsoskydds nämnden har en viktig roll som expertmyndighet i dessa ärenden.

ENERGIPRODUKTIONSANLÄGGNINGAR

Hässelbyverket

Hässelbyverket är ett kraftvärmeverk som främst eldas med träpellets. Fortum ansökte år 2010 om tillstånd om förändrad och fortsatt verksamhet hos miljödomstolen. Det har inneburit att en del av tillsynsarbetet under 2011 har lagts på remisshantering. Under året har miljö- och hälsoskydds nämnden lämnat ett yttrande till miljödomstolen. Förvaltningen har också deltagit vid huvudförhandlingen i mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen lämnade tillstånd till fortsatt verksamhet vid Hässelbyverket i november 2011, men avslog den del som gällde förändrad verksamhet (ombyggnad av panna P4 och utsläpp av rök-gaskondensat i Mälaren). Fortum har överklagat beslutet till Mark- och miljööverdomstolen.

Under februari och mars hade verket problem med sin bränslehantering. Matarskruven i bränslelager 2 havererade och ett par veckor senare utbröt rökutveckling i bränslelager 1 vilket innebar att man stod helt utan en sluten bränslehantering. Under några veckor hade man på grund härav stora problem med pelletsdamm till omgivningen. Bränslelager 1 kunde tas i drift i början av mars, medan leveransen av en ny matarskruv till bränslelager 2 skulle ta sju månader. Ett klagomål kom in till förvaltningen och ett tillsynsbesök genomfördes i samband därmed. För att undvika att komma i samma situation igen beställde Fortum två skruvar för att kunna ha en i beredskap.

De tidigare problemen med överskridanden av CO-värdena har åtgärdats. Bland annat har man satt in ett tidigare nivåalarm så att operatörerna har chans att snabbare rätta till problemen innan det blir ett överskridande.

Fortum har också inlett en utredning om eventuell miljöskuld vid Hässelbyverket för det fall att man beslutar att lägga ned verket. Man undersöker då om det finns några markföroreningar på området. I frågan ingår också en eventuell avveckling av oljebergrummet vid verket. Bolaget har kommunicerat med förvaltningen under projektets gång.

Förvaltningen deltog i den årliga periodiska besiktningen i november. Egenkontrollen vid verket bedöms som god.

Högdalenverket

Högdalenverket är en avfallsförbränningsanläggning som förbränner hushållsavfall och industriavfall. Vid anläggningen produceras både el och värme. Förvaltningen har under året haft en dialog med Högdalenverket då de har rivit och helt byggt upp panna P3 igen. Ombyggnationerna och intrimningarna har inneburit flera överskridanden av dygnsmedelvärden enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (2002:28) om avfallsförbränning. Åtgärder har vidtagits och halterna är nu normala. Fortum har löpande redovisat överskridanden och åtgärder till förvaltningen under året.

Utöver det har dygnsmedelvärdet för SO₂ och HCl överskridits vid ett par tillfällen. Villkoret för utsläpp av ammoniak till luft som månadsmedelvärde har överskridits vid ett tillfälle, liksom villkoren för utsläpp till vatten vid flera tillfällen under året. Fortum har redovisat möjliga förklaringar till de överskridanden som skett och vidtagit åtgärder i de fall där det varit möjligt. Det totala antalet överskridanden har varit färre än föregående år.

Fortum lämnade i juni in en prövotidsredovisning angående utsläpp av rökgaskondensat. Nämnden yttrade sig till mark- och miljödomstolen i ärendet två gånger under året. Fortum anser att utsläpp kan ske till Mälaren medan nämnden anser att vattnet ska ledas till Saltsjön.

Samtidigt har Fortum planer på en utbyggnad av Högdalenverket med ytterligare en avfallspanna. Förvaltningen har deltagit i två samråd under året. Förvaltningen har också deltagit vid den årliga periodiska besiktningen vid verket. Tillståndsansökan väntas komma i slutet av februari. Egenkontrollen vid verket bedöms som god.

Värtaverket

Värtaverket är ett kraftvärmeverk som främst eldas med kol, olivkärnekross och olika oljor. I verksamheten ingår också värmepumparna i Ropsten och Energihamnen. I samband med att Fortum planerar att bygga en ny panna vid Värtaverket har bolaget lämnat in två anmälningar om mindre ändringar av sitt tillstånd. Istället för att bygga en panna med fluidiserad bädd som man tidigare ansökt om är man nu inställd på att använda rosterteknik. Frågan gällde också hur de ekar som står på området skulle klara bygget. Man vill också bygga några extra silor i hamnen för förvaring och hantering av biobränsle i hamnen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelade Fortum som svar på anmälan om ändring av teknik att utreda förutsättningar att flytta träden alternativt komma med förslag på kompensationsåtgärder. Nämndens beslut överklagades av Djurgården Lilla Värtans Miljöskyddsförening. De anser bland annat att de anmälda ändringarna är tillståndspliktiga.

En av de aktuella ekarna dog under året. Detta träd har avlägsnats och lagts i Nationalstadsparken efter samråd med miljöförvaltningen och Djurgårdsförvaltningen.

Fortum har haft en provotid för att utreda halter i utgående vatten från rökgaskondensat från panna 6 vid Värtaverket. Förvaltningen har deltagit i möten inför den provotidsredovisning som skulle lämnas in till mark- och miljödomstolen vid årsskiftet.

Ett stort köldmedieläckage på flera ton inträffade under våren vid värmepumparna vid Värtaverket. Att läckaget kunde bli så stort berodde på att ett larm inte uppmärksammades i kontrollrummet. De åtgärder som vidtagits är utbildning av personal och nya rutiner. Två mindre läckage vid värmepumparna i Ropsten har också inträffat.

Förvaltningen deltog vid den årliga periodiska besiktningen vid verket. Egenkontrollen vid verket bedöms som god.

Hammarbyverket

Hammarbyverket producerar värme från två biooljeeldade pannor och från värmepumpar som utvinnet värme från renat vatten från Henriksdals reningsverk. Under året har ett klagomål handlagts angående störande ljud till närboende. Ärendet avslutades efter att bolaget åtgärdat problemet.

Förvaltningen har också haft kontakt med Hammarbyverket angående försök med återinföring av sotvatten i processen samt ett mindre läckage av köldmedia.

Under året har förvaltningen deltagit i möten angående Fortums planer på en förändring av verksamheten. Samråd hölls i november inför ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid verket. Bland annat vill man konvertera oljepannorna till pelletsdrift, alternativt bygga nya pellets pannor. Tillståndsansökan väntas komma in i slutet av april. Förvaltningen har deltagit i periodiska besiktningen under året. Egenkontrollen vid verket bedöms som god.

Akallaverket

Akallaverket är ett värmeverk som förnärvarande förbränner biooljor i tre pannor. Förvaltningen har besökt Akallaverket vid tre tillfällen under året. Den kylanläggning som ligger i direkt anslutning till verket har under året haft problem med *Legionella*. Åtgärder har vidtagits och man har planer på att bygga om kylanläggningen. Förvaltningen har deltagit vid den periodiska besiktningen som sker vartannat år. Organisationen för reparationer och underhåll har inte fungerat som den skulle kunna. Egenkontrollen vid verket kan därför förbättras.

Fortums mindre spetsanläggningar

Fjärrvärmenätets mindre spetsanläggningar eldas med olja är igång när det är som kallast ute. Under året har Liljeholmens värmeverk haft ett oljeläckage som orsakades av en oljestöld från cisternen. Fortum har också haft problem med oljestölder vid andra små pannor. Efter dessa händelser har ronderingen av anläggningarna skärpts.

Ett obefogat klagomål angående nedfall från Årsta värmeverk har hanterats, samt kommunikation kring bränslebyte. Skarpnäck värmeverk har också anmält byte av bränsle.

Fortum planerar att lägga ner ett antal mindre (ej tillstånds- eller anmälningspliktiga) anläggningar, samt några tillståndspliktiga anläggningar. De anläggningar som ska läggas ned är Farsta värmeverk, Giggen 25 i Tallkrogen, Krigsrådet 3 i Bagarmossen, Långe Jan 2 i Kärrtorp, SÖS panncentral, Bredäng panncentral, Vårberg panncentral och Älvsjö panncentral. Förvaltningen begär då in en avvecklingsplan för var och en av anläggningarna. Förvaltningen har inte något att anmärka på egenkontrollen vid anläggningarna.

Stockholmshems anläggningar

Stockholmshems närvärmeanläggningar förbränner antingen pellets eller bioolja, ofta som ett komplement till fjärrvärmens när det är som kallast. Två anmälningar om konvertering av oljeeldade anläggningar till pelletsdrift har hanterats under året. Egenkontrollen bedöms som god.

Gasturbinanläggning G5

Förvaltningen har deltagit i dialog kring utformning av invallningen av cisternerna med flygfotogen vid gasturbinanläggningen G5 i Högdalen. Enligt villkor i tillståndet måste cisternerna invallas senast i juni 2012. Eventuellt kommer anläggningen istället att läggas ned.

Energihamnen

I Energihamnen lagras bränsle till flera av Fortums anläggningar. Energihamnen ingår i Värtaverkets tillstånd. Mycket kraftiga bullerstörningar från ett undermåligt fartyg som transporterat bioolja till Värtahamnen under hösten fick ett stort antal befogade klagomål som följd. Förvaltningen accepterade en hög buller nivå under en period för att få en så snabb lossning som möjligt. Fartyget elanslöts senare med hjälp av Stockholms Hamn för att minska störningarna. Fortum ser över rutiner för att minska risken för att olämpliga fartyg levererar bränsle framöver.

GASPRODUKTIONSANLÄGGNINGAR

Gasverket

Gasproduktionen vid verket är nu helt nedlagd, med undantag av en reservblandstation för naturgas som kommer att stå kvar till och med 2013 när Fortum lämnar området. Gasblandstationerna i Mårtensdal och Högdalen har tagit över gasdistributionen till stadens gasnät.

Miljöförvaltningen har fört dialog med Fortum under avvecklingen och saneringsarbetet. Under året har saneringen av bergrummet som förvarat nafta

varit aktuell. Saneringen av området i övrigt har övertagits av exploateringskontoret även om Fortum fortfarande har det övergripande ansvaret.

Skarpnäck biogasanläggning

Förvaltningen har under året yttrat sig över Swedish biogas Internationals ansökan om tillstånd till en biogasanläggning i Skarpnäck. Förvaltningen tillstyrkte ansökan under ett antal förutsättningar. Länsstyrelsen lämnade tillstånd till verksamheten i juni 2011. Tillståndet är överklagat.

Fordonsgasanläggningarna vid Bromma och Henriksdals reningsverk

Under året har förvaltningen yttrat sig till länsstyrelsen över Scandinavian biogas tillståndsansökningar för verksamheterna. Båda verksamheterna är avknoppade från Stockholm Vattens reningsverk och måste då ha separata tillstånd. Vid Henriksdals fordonsgasanläggning ansöker man dessutom om en utbyggnad av verksamheten. Förvaltningen ser positivt på verksamheterna men anser att det är viktigt att läckaget av metan minimeras.

Louddens biogasanläggning

Louddens biogasanläggning som drivs av Scandinavian biogas har varit i drift under året, men man har haft stora problem med att få uppgraderingen att fungera. Under tiden facklar de bort den gas som produceras i rötammarna. Förvaltningen har inte besökt anläggningen under året men haft kontakt med verksamhetsutövarna ett par gånger.

Högdalens gasblandstation

Anläggningen har tagits i drift under året. Miljöförvaltningen har haft regelbundna möten med Stockholm Gas angående egenkontrollprogram och grönkompensationsåtgärder. En torräng har såtts runt anläggningen som kompensationsåtgärd för den mark som tagits i anspråk. Periodisk besiktning kommer att ske var tredje år.

Mårtendals gasblandstation

Anläggningen har tagits i drift och varit igång under en period under året när man gjorde arbeten på gasnätet och behövde två inmatningspunkter. Anläggningen kommer bara vara i drift vid sådana tillfällen eller när Högdalens gasblandstation inte är i drift. Under året har Stockholm Gas gjort bullermätningar och kommit fram till att bullervillkoren inte uppfylls. Sedan dess har man ljudisolerat kompressorerna på anläggningen och ska göra uppföljande mätningar.

OLJEKABELNÄT

Ett brott på en oljeisolerad kabel vid Högdalens ställverk orsakade under hösten ett relativt stort oljeläckage. Oljan innehöll dessutom spår av PCB och läckte ut i ett område som är mycket komplicerat att komma åt. Förvaltningen har haft en god kommunikation med Fortum distribution kring utredningar och åtgärder och framtida kontrollprogram.

IED-DIREKTIVETS BETYDELSE FÖR FRAMTIDA TILLSYNSARBETE INOM BRANSCHEN

Europaparlamentet och rådet har enats om att sex direktiv om industriutsläpp ska bli ett. Det nya direktivet, industriemissionsdirektivet 2010/75/EU (IED), trädde i kraft den 6 januari i 2011 och ska vara infört i svensk lagstiftning den 7 januari 2013 och då börja tillämpas för nya anläggningar. Ett år senare ska det också tillämpas för befintliga anläggningar. Industriutsläppsutredningen (SOU2011:86) har kommit med ett förslag på ny förordning som kommer att gå ut på remiss.

Anläggningar som omfattas av direktivet måste ha villkor som är i överensstämmelse med bästa tillgängliga teknik, som följer av de BREF-dokument (BAT Reference Documents) med BAT-slutsatser (BAT=best available techniques) som IPPC-byrån i Sevilla tar fram. Senast 4 år efter det att ett nytt BREF-dokument tagits fram ska IED-anläggningar ha villkor som är i överensstämmelse med BAT-slutsatserna.

För närvarande omfattas åtta energianläggningar i staden av IED-direktivet. När ett nytt BREF-dokument presenteras ska verksamheterna inom sex månader komma in med redogörelser till tillsynsmyndigheten om hur deras villkor och utsläpp överensstämmer med de nya BAT-slutsatserna. Om miljö- och hälsoskyddsnämnden gör bedömningen att så inte är fallet måste verksamheten ansöka om omprövning. De nya BAT-slutsatserna publiceras på Naturvårdsverkets hemsida.

Miljöarbetet på anläggningarna

Fortums anläggningar har generellt bra egenkontroll och arbetar kontinuerligt med att minska sin miljöpåverkan. Förvaltningen har regelbunden kontakt med miljösamordnarna på de stora anläggningarna, och i de fall det uppkommit miljöstörningar under året har förvaltningen fått bra och snabb information som gjort det möjligt att föra en dialog kring eventuella åtgärder. Detsamma gäller Stockholm Gas AB som driver gasnät och gasblandstationer.

Stockholmshem har också en bra egenkontroll och arbetar dessutom kontinuerligt med att minska sin användning av fossila bränslen genom att ersätta dem med fastbränsle (pellets) och bioolja.

Vid övriga anläggningar som besökts har man också en fungerande egenkontroll, exempelvis vid Stiftelsen Stora Sköndals pelletseldade panncentral som värmer upp ett helt bostadsområde, och vid gasproduktionsanläggningarna som drivs av Scandinavian biogas AB.

UPPFÖLJNING AV INDIKATORER I ILS

År	Indikator	Periodens utfall	Årsmål
2009	Antal överskridanden av riktvärden	24 st	0 st
2010	Antal överskridanden av riktvärden	16 st	0 st
2011	Antal överskridanden av riktvärden	14 st	0 st

År	Indikator	Periodens utfall	Årsmål
2010	Antal befogade klagomål	5 st	0 st
2011	Antal befogade klagomål	5 st	0 st

När ett överskridande sker eller ett klagomål kommer in begär förvaltningen alltid in en förklaring till vad som skett och förslag på åtgärder för att det inte ska hända igen. Under kommande år är det viktigt att förvaltningen fortsätter att ha en nära kontakt med verksamheterna, och att verksamhetsutövarna får en snabb respons från förvaltningen när de kontaktar oss i olika frågor.

Verksamheterna inom branschen är komplexa och det är därför bra att flera inspektörer är kunniga inom området för att uppehålla kontinuiteten i tillsynen. Det är också viktigt att förvaltningen fortsätter att vara med tidigt i tillståndsprocesserna och på det sättet får större möjlighet att påverka.